

prejelo dnevni red se širšega sosveta, ki je bil objavljen v »Uč. Tov.« od 24. decembra 1925, na katerem je bila tudi točka o smeri naše stanovske politike v organizaciji.

Mežiško društvo je s tem zavzelo le svoje stališče k tej točki in ne hotelo.

Izjava za člane Kočevskega učiteljskega društva.

Da ne bo nihče begal učiteljstva kočevskega okraja s trditvijo, da sem se vam vnovič pridružil radi želje po predsedstvu v okrajnem učiteljskem društvu, izjavim kategorično, da ne reflektiram na predsedstvo v tukajšnjem okrajnem učiteljskem društvu in da odklanjam brezpogojno vsako kandidacijo v odbor društva.

Zakaj sem odložil predsedstvo in izstopil iz društva z 31. decembrom 1924, veste prav dobro.

RADOSLAV KNAFLIČ:

Proglas-Deklaracija.*

Ob presojanju proglasa se je treba poglobiti v njegovo vsebino, a tudi v način, kako se je proglas spravil v učiteljski svet.

A. Vsečina

Proglas nam v XI. členih natančneje razlaga to, kar nam pove vsebina člena 2. naše osrednje organizacije UJU prav na kratko. (Večina članov je v zmoti, ker se sklicuje na čl. 2. pravil UJU iz leta 1920., ki je bil na leta 1923. izpremenjen in ne označuje več tako točne smeri. — Op. uredn.) On nam pravzaprav ne pove ničesar novega, temveč nam podaja samo način, kako izvršimo vsebino določb imenovanega 2. člena. Sklenati o proglasu se torej pravi sklenati o načinu izvrševanja člena drugega naše osrednje organizacije UJU.

Stavim predlog: Učiteljstvo Mariborske oblasti skleni: »Drava mora teči mimo Maribora, pri Sv. Petru jo mora zaviti na jug, potem mora teči mimo Ptuj, Ormoža ter se mora pri Osieku izliti v Donavo!« Čemu ta smešen predlog in sklepanje? Saj teče Drava od pamtiveka, nikoravajoč se naravnim in zemljepisnim zakonom, brez našega sklepanja v tej smeri proti izhodu. Vkljub temu je znak razumnosti, če razkrijemo vzroke, zakaj zavije Drava pri Sv. Petru proti jugu, zakaj jo potem zavije proti izhodu itd. Vzroke tega nienega toka najdemo v zakonih fizike in v tvorbi zemlje (geologije).

V tej prispodobi se nahaja tudi naš proglas, vije se namreč skozi člen 2. naše udeležene osrednje organizacije. Izpreminjajoč spetoma svojo smer, proti našemu središču — Beogradu. Pisatelji proglasa se sicer tu intam zagazili v protislovja, porabil mnogo, mnogo besed ter je v eni točki udaril v lice najboljši učiteljski vseh narodov — zgodovini, a storil je dobro, da je z njim slovensko učiteljstvo pozval na izpit, če smo dovolj zreli in usposobljeni svoje stanovske in šolske zadeve presojati z dobrim, zadostnim ali nezadostnim uspehom.

Proglas pravi v 2. točki II. člena, da je razpolitičenje (depolitizacija) »šolska« (ne šola) obče priznana narodna potreba, s katero se krije naš interes. Dosedaj to ni bilo obče znano, a se manj priznava, čuli so se le posamezni glasovi v tem smislu. Da nam bo mogoče razpolitičenje šolstva prav spoznati, čutimo torej najprej zgodovino!

I. Cesarica Marija Terezija je do bro spoznala važnost šolstva za državo. Izrekla je svoj proglas na kratko samo s

* Opozarjamo na sklep org. eksekutive, da uredništvo ne prevzema prav v nobenem oziru odgovornosti za podpisane članke, tudi ne vsebinsko, kar velja tudi za ta članek.

Uredn.

Splošne vesti.

— **Tovariš poverjenik Gnuš** je prejel te dni od okrajnih učiteljskih društev brzojavke, v katerih društva priznavajo sedaj edino nega kot legalnega predsednika poverjeništvu in vodjo naše organizacije, mu izreka jo polno zaupanje ter ga pozivajo, naj vztraja na svojem mestu v korist našega stanu in v interesu naše organizacije. Več društev je poslalo tudi protestne brzojavke proti nasilju na uredništvo »Učiteljskega Tovariša«. Konstatirati nam moramo, da so

da bi se v tej smeri gibal tudi naša organizacija, če se za njo izreče večina.

Velika zmotja je, če se nekatera društva izogibljajo izreči svoje jasno stališče samo radi osebne strani zadeve. Gre za bodočnost našega stanu in naše organizacije in ne za ali proti osebam.

Vračam se v Vaše vrste v zari Deklaracije, ki je preizkusni kamen našega prerojenja in preloma v preteklosti.

Izpodletli li naš prepoved ob čereli osebnosti in vtone v političnih globlinah — potem nam ni rešitve in bodočnost bo s prezirom zrla na nas, ki se nismo zavedali, da smo pionirji preroda, da smo vzgojitelji naroda v težkih dneh, ne na sluge režimov in politikov.

V Ribnici, 7. marca 1926.

Anton Mervič.

tremi besedami: »Schola politicum est!« = šola je politična zadeva! Kaj je ona v izvršitev tega svojega proglasa ukrenila, da bi takratno skromno šolstvo iztrgala iz roka in ga povzdignila, nas uči zgodovina pedagogike. Malo besed, mnogo dejanja!

2. V Slomškovem času, predno se je bil na podlagi avstrijske ustave izdal državni osnovni zakon, po katerem so dali tudi nam Slovincem pravico, dobiti vse svoje šole v slovenskem jeziku, ni naš takratni najboljši pedagog, pisatelj in pesnik Anton M. Slomšek žalibog smatral šole za narodno politično zadevo, t. j. on je naše šolstvo menda nevede in nehote že v naprej razpolitičil. Takrat namreč nemški narodni čut (nacionalizem) v avstrijski državi še ni bil toli razvit, da bi hotel škoditi nemškemu narodu ter s tem postati šovinističen, zato se je takratni naučni minister po rojstvu Nemec, v šolskih zadevah po Sloveniji rad obračal po navsote k Slomšku. Med drugim ga je vprašal, ali naj se v naših srednjih šolah še nadalje podučuje samo nemško ali pa slovensko. A. M. Slomšek je bil izvrsten dušni pastir, dober pedagog, sloveč pisatelj in pesnik, toda čudovito slab narodni politik, le tako je mogel predlagati naučnemu ministru, naj bodo naše srednje šole še nadalje samo nemške, slovenščina pa se uči kot predmet, kajti manjka nam slovenskih učnih knjig. Slomšek se žalibog ni spomnil, da bi upravljal to nemanjkanje v enem do dveh ali treh letih rodilo slovenske učne knjige. Profesorji bi bili namreč primorani, se za vsako učno uro pismeno na poduk pripravljati, iz česar bi v par letih nastale učne knjige. V svoji narodno-politični nevednosti (zaseplenosti) in v svoji krivi sodbi nam je Slomšek prizadljal velikansko kulturno škodo, zaradi njegove narodne nepolitičnosti smo bili obsojeni ostati še nadalje manjvredni narod, pravi duševni suženi nemstva.

3. Nemci so že zgodaj spoznali, da je šolstvo odlična državna in narodno-politična zadeva, uvedli so v avstrijski državi dualizem, s čimer so vrgli šolo v moč nemstva in madjarizacije. V božnejših letih se je sicer med učiteljstvom, tudi med nemškim, pojavilo gibanje po podražavljenju šolstva, toda nemški šovinizem tega ni dopustil. Nemci so se namreč zavedali, da bi se jim s podražavljenjem slovenska šola kmalu izmuznila iz njihove nadoblasti. Slovenska šola je ostala tudi v naprej politično razdeljena na 8 deželnih uprav (Štajersko, Koroško, Kranjsko, Primorsko, Trst, Gorico, Benečijo in Ogrsko), med kojimi je le na Kranjskem šele v novejšem času prodrla nemški led v skromni meri. Pod Avstrijo je bilo slovensko šolstvo v službi poňemčevanja nemške države in narodne politike. (Dalje prih.)

litvi. Gre torej jasno zopet za lajške vplive na učiteljska nameščanja in premeščanja, ki so se razpasli v polpreteklih dobah tako zelo, da se nam zde danes že skoro samoposebi umevni. Toda takim kvartnim vplivom se mora učiteljstvo samo pričiti upirati in jih izpodbiti, če noče dopustiti, da nastanejo razmere, iz katerih bo težko zopet nazaj v moralno atmosfero. Zadnjič smo osvetlili slučaj s stališča kršenja zakona, ker se upokoje uradniki pred dovršitvijo polne službene dobe. Prosvedno upravo na opozarjamo, da s takimi slučajmi krši in kvari še drugo, moralno osnovno in vevro v pravični postopek pri svojih nastavnih. Pri vsakem takem dejanju bi bilo namreč navesti uradniku vzrok takega postopka z njim, oziroma izvesti bi se morala prei disciplinarna preiskava, preden se kaznuje in oškoduje državnega uradnika. Oglasiti bi se pa morala ob takih slučajih tudi vsa okrajna učiteljska društva in bi morala dvigniti svoj glas v obrambo pravnega postopka z vsakim poedinim članom našega stanu.

— **Delovanje Izvršnega odbora UJU v Beogradu.** »Narodna Prosveta« z dne 7. marca 1926, števil 17, poroča: Na seji Izvršnega Odbora dne 30. januarja t. l. je bil prečitan dopis UJU — poverjeništvu Ljubljana, ki poroča o osebnih izprehembah v vodstvu. Odbor je vzel izprehembah na znanje.

— **Na naš poziv, da naj se javijo krivci krivični slučaj pri zadnjih nameščanjih** se je odzval le en tovariš. Ožji sosvet je v zadnji seji razmotrival ta slučaj in je sklenil, da bodo zastopniki poverjeništvu pri prvi priliki opozorili g. šefa prosvetnega oddelka na ta slučaj.

— **Opravične doklade šolskim upraviteljem — izplačane.** Finančna delegacija je izplačala te dni šolskim upraviteljem opravične doklade za leto 1923, do činovniškega zakona. V tem tiči tolmačenje, da smatra državna uprava z uveljavljenjem fin. zakona dotične člene šolskega zakona za razveljavljene.

— **Za sreskega šolskega nadzornika v novomeškem okraju** je imenovan Ivan Pirat, šolski upravitelj v Žužemberku.

— **Zadnja imenovanja v ljubljanski oblasti.** Ni krivda organizacije, če se niso pozvali učiteljski zastopniki v namestilno komisijo, posebno pa je krivično, da spravila bivši poverjenik to zadevo v sklad z depolitizacijsko organizacijo. Če bi bilo onim, ki sedaj obtožujejo, kaj na stvari in dobrobit učiteljstva, bi sami izvajali konsekvence in s tem zagotovili upoštevanje učiteljstva pri namestitvah. Tudi očitek, da se je učiteljstvo obračalo do političnih strank, pada nazaj, ker se je k temu učiteljstvo prei vzgajalo in se je upoštevanje partijskih pogledov pri nameščanjih podpiralo. Naloga nove smeri je, da predvsem pri učiteljstvu samem iztrebi te navade in da bo učiteljstvo samo pristalo na pravični postopek pri nameščanjih. Ker potem tudi drugi ne bodo mogli ugajati partizanstva z učiteljskim nameščanjem. Sicer je pa veliko vprašanje in se ne more brez stvarnega upogleda soditi, ali so bili prvi ali drugi predlogi pravičnejši in pravilnejši, če jih gledamo strogo s stanovskega stališča. — Organizacija je pozvala prizadete, da javijo slučaje potem svojih predsednikov poverjeništvu, ker brez stvarnih podatkov ni mogoča obramba. Lažje je slepomišiti z imenovanji po političnih listih.

— **Prosvetni odsek poverjeništvu UJU** je prejel v oceno in razmnožitev: Dvogovor: »Dvoboji med velikim in malim« ter igrice: »Zamorčiki«. Ker nista avtorja imenovanj del znanja, pozivamo odbošilatelja, da nam javi vsaj naslov in avtorja imenovanj del.

— **Brez mesečne plače** je ostal 1. marca velik del zagrebškega državnega uradništva. To neprijetno presenečenje so doživeli vsi sanitetni uradniki, del upravnih uradnikov, srednješolski profesorji in učitelji. Dolge vrste uradnikov in uradniških soproz, ki so prišli z dežele, so se vračale s kislimi obrazi z državne blazine. Denarja je namreč zmanjkalo, drugega so pa v Beogradu pozabili nakazati. Na začudena vprašanja se je uradnikom odgovarjalo, da ni mogoče natančno povedati, kdaj dobe plače, češ, to utegne trajati dva, tri dni, mogoče pa tudi osem. Več učiteljev iz province si je moralo v Zagrebu izposoditi denar, da so se mogli peljati domov. Malomarnost odgovornih krogov zasluži naostrejšo grajo, posebno še spriču dejstva, da nas diskreditira v inozemstvu.

— **Tovariščam, ki prihajajo v Ljubljano,** priporočamo, da naj si ogledajo

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ove informacije so valikdar točne izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 6-25, a brzajavni naslov Argus

Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt na Turjaškem trgu števil 4. I. nadstropje. Marsikaj lepega je videti tam, za kar se še malo ve.

— **Nisem še nikjer v nobenem listu** bral kak napad na meščanskošolsko, srednješolsko in visokošolsko učiteljstvo, ker ima svojo skupno organizacijo za vse člane na osnovi, na kateri je edino možno ohraniti stanovsko edinstvo. Samo mi je ne bi smeli imeti in jo kajpak tudi ne bomo imeli, ako bomo vpraševali druge, katerim naše stanovsko edinstvo ne more biti v njih interesu. Tovariši! kjerkoli ste in karkoli ste po svojem mišljenju, usoda naša se sedaj kuje, kuimo si jo sami brez duhovnega varuštva kogarkoli izven stanu.

— **Podpisovanje člankov** je zahtevalo uredništvo in odklanja to odgovornost glasom sklepa eksekutive, ožje sosveta samo od onih, ki so pisali za, ali pa hočejo pisati proti Deklaraciji. Na tem vztraja še sedaj, ker hočemo poštenega in odkritega idejnega boja. Samoobsebi pa je umevno, da uredništvo ne zahteva podpisov pri onih člankih, ki se tičejo naše šolske uprave in graja na podlagi dejstev v dostojni obliki napake in krivice, katere se dogajajo. Za take članke prevzame seveda uredništvo stanovskega glasila samo odgovornost.

— **Občni zbor »Učiteljskega doma v Mariboru«** se vrši na Jožefovo, t. j. 19. t. m. v deški meščanski šoli v Mariboru z običajnim dnevnim redom. Začetek je napovedan namenoma na 9. uro, da se zamore po pravilih začeti ob 10. uri, ker pri tako mnogoštevilnem članstvu ni pričakovati, da bi bil sklepčen že ob 9. uri. Razpravljalo se bode tudi o eventualni izpremenitvi društva v združenje, na kar posebno opozarjamo. Odbor iskreno želi, da bi se udeležilo občnega zbora članstvo v velikem številu, zlasti pa, da pošlje vsako učiteljsko društvo vsaj po enega zastopnika, da bode tolmač želi članstva v dotičnem okraju, obenem pa tudi, da mu zamore podati jasno sliko o delovanju našega društva.

— **Članom (icam) učiteljskega društva za mariborski šolski okraj** se naznanja, da bo podal tov. sreski šolski nadzornik na zborovanju 13. t. m. nekatera navodila glede izpolnitve uslužbenega lista. Vsak si naj torej že prej sestavi eventualna vprašanja točno in precizno.

— **Maturanti (ke) ljubljanskega učiteljskega društva** 1. 1920 in 1921. Ob prvi petletnici mature se zberemo v restavraciji pri »Roži«, Židovska ulica, v zgornjem salonu v četrtek 1. aprila okrog pol 20. ure. Po možnosti naj se udeleže sestanka tudi oni sošolci-vojaki, ki so predčasno maturirali! Do svidenja! — M ro vi je.

— **Glavni seznam knjig knjižarne Učiteljske tiskarne** je popolnoma pošel. Toliko v znanje učiteljstvu, knjižnicam i. dr., ki se obračajo na knjižarno po gorjeni seznam.

FINK: ZBIRKA NAREDB IN ODREDB ZA OSNOVNE IN MEŠČANSKE ŠOLE TER UČITELJSKA V SLOVENIJI

★

V. zvezek

(Za dobo od 1.

jul. 1924. do konca

1. 1925.) izide v najkraj-

šem času v založbi SLOV.

ŠOL. MATICE, toda zunaj okvira vsakoletnih rednih publikacij, na kar šolska upraviteljstva in vse učiteljstvo pravočasno opozarjamo. Poleg običajnega gradiva bo obsegal V. zv. natančen indeks vseh na-

redb k vsem petim zv.

Za naročila se bo

obračati na

knjižarno

★

UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

— **Prijave za prejemane dražinskih doklad** bode založil ekonomat finančne uprave v Ljubljani. Tiskovine doslej še niso dotiskane.

— **Uslužbeni list** se dobi proti uradnemu naročilu samo pri kr. zalogi šolskih knjig v Ljubljani.

Tvrdka F. Meršol nasl. zaloga ženskih ročnih del se nahaja sedaj Wolfova ulica 5. — Glej inserat.

— **BLAGAJNIKE OKRAJNIH UČITELJSKIH DRUŠTEV** opozarjamo na termin 15. marca. Članom društva, ki ne bodo izpolnili obveznosti napram blagajni poverjeništvu do navedenega dne, bomo liste ustavili.

Učiteljski pravnik.

— **§ Na zadevno vprašanje odgovarjamo**, da so k uslužbenim listom potrebni tudi prepisi krstnih listov uslužbenca in otrok.

Učiteljski pevski zbor.

NEKAJ MISLI PRED NASTOPOM PEVSKEGA ZBORA SLOV. UČITELJSKEGA.

Vsak začetek je težak. Še težje je ustvariti in organizirati v današnjih razmerah enoto kot je, oziroma kot bi moral biti pevski zbor slov. učitelstva. Težkoče in ovire so hvalabogu po večini le tehnične značaja. Že dosedanje delo v zboru je dokazalo, da so med članstvom zbora ljudje, celi pevci, ki imajo veselje in voljo dela. Prehod čez ovire, ki jih ima zbor pred seboj na zahtevo poleg veselja in gode volje tudi delansko požrtvovalnost in opustitev marsičesar, kar vpliva razdiralno na razvoj; to se bo pokazalo na poti, ki jo bo ubiral zbor, ko bo hodil in čel bo hodil v pravo smer. Do sedaj so se vršile štiri skupne pevske vaje in v vsaki izmed teh vaj so dohajali po večini novi pevci in pevke, tako, da so se udeležili štirih vaj štirje skoro novi zbori. Težko je bilo zlasti z moškimi, ki so zaposleni ob nedeljah v obrtno-nadaljevalnih šolah.

Tak je bil prvi začetek. Vodstvo pevskega zbora je na "stvarilo" že do danes naložaj, ki bo omogočal vsakemu članu redno obiskovanje pevskih vaj in udeleževanje v prid zboru. Izposlovalo je za člane zbora od ministrstva prosvete pavšalne dopuste in pevske vaje se bodo vršile v skrajni potrebi tudi med tednom. Kakor je imel zbor veliko zaslonbo v bivšem šefu ljubljanskega prosvetnega oddelka g. dr. Pestotniku, tako je našel veliko razumevanje za svoje težnje tudi v osebi g. dr. Lončarja. Pevskemu zboru sta naklonjeni tudi obe strokovni zvezi, in prav tako toplo je pozdravila zborovo ustanovo vsa naša javnost v državnih mejah in izven njih. Učitelstvo, jugoslov. konservatorija v Ljubljani je pripravljeno sodelovati ob vsaki priliki. Oporo ima zbor torej od vseh strani. Uspehi bodo zaviseli le od članstva in bodo pomenili pravično in značilno merilo za "možnosti in razumevanje današnje dobe. Dober pevski zbor bo gotovo steber mlademu in zdravemu pokretu med slov. učitelstvom. Pesem družji. To vemo že od nekdaj in v zadnjem času je dokazal to resnico bratski pevski zbor primorskega učitelstva, ki ima za seboj še hujše čase raznih borb, nego učitelstvo v drž. mejah Jugoslavije.

Naloga vodstva pevskega zbora je ustvariti vzoren zbor, ki bo ponesel jugoslovansko pesem tudi preko narodne in državne meje; s pesmito bo ponesel v svet tudi sebe in ugled lastnega stanu. Pogoj za ustvaritev takega zbora so dani in uspehi ali neuspehi bodo pomenjali ali zrelost, ali nezrelost slov. učitelstva.

Kupite „ZVONČEK“!

UPRAVA ZVONČKA

ima naprodaj sledeče letnike Zvončka:

LETNIK 1919, 1920, 1921, 1924 in 1925.

Cena nevezanim letnikom
à 30 Din, vezanim à 45 Din.

TOVARIŠICE IN TOVARIŠI!

Pridobite nam na vsaki šoli vsaj dva odjemalca za stare, še vedno aktualne letnike Zvončka.

K nastopoma 20. in 21. t. m. sledeče: Program je tak, da ga bo mogoče izvajati z zborom, kakršen je danes. Nastopa sta poleg tega tudi organizatoričnega značaja. Za idealno izvedbo idealnega programa bi potreboval zbor dve leti rednih tedenskih vaj. Leno je, da počasti zbor s svojim nastopom H. Sattnerja ob njegovi 75-letnici. Če praznujemo tako radi vse mogoče jubileje in če počaščamo vse zaslužne moške našega naroda, je sveta dolžnost, da se spomnimo H. Sattnerja, moža, ki je doprinesel za naš narod mnogo in mnogo več, nego se misli in govori.

Kdor pozna zgodovino slov. pesni, kdor ve, kaj je našlo pot med širok narod in kdor ve v koliko je prodrla taka in taka glasba v ljudstvo, ta razume kaj nam je bil in nam je H. Sattner. Slov. učitelstvo pozna deželo bolj kot mestna gospoda in če proslavi H. Sattnerjev jubilej, je le dobro znamenje zanje.

Pevski zbor nastopi 20. in 21. t. m. v »Unionu«. Prvi nastop se vrši ob 8. zvečer, drugi ob 3. popoldne. Spored obsega A. Lajovičev »Gozdno samoto« za troglasen ženski zbor in orkester, H. Sattnerjevo »Jejtejevo prisego« za mešani zbor pomnožen z otroškimi glasovi, soli in orkester, a capella-zbor »O. neviliti«, »O. planine« in »Po zimi iz šole«; zadnje dve navedeni točki proizvajala združen srednješolski zbor. Prvo točko obeh koncertov bo tvorila S. Premrlova »Naša pesem« za mešani zbor in orkester. Solo-vloge je prevzel g. Julij Beteto in dve članici pevskega zbora.

Anton Sever.

— **Tovariši! Stojimo pred koncertom.** Zavedajte se tega in naredite v področju svoje osebe in svoje okolice vse, da bo uspeh čim vrednejši slovenskega učitelstva! Bodite točni sami, da bodo točni in pravični tudi drugi, ki nas bodo sodili. Ne zanemarite kar najspešnejše agitacije za udeležbo vseh, ki so vezani na vas in vi nanje. Učiteljski koncert naj bo praznik vsega slov. učitelstva. Ni hče naj ne ne manika! Naša pot gre navzgor — zavedajte se! Dneva koncertov naj bodeta ljudska tabora, kamor bo prišlo vse, kar čuti z učitelstvom in za kogar čuti tudi ono. Za enkrat: agitacija, agitacija, agitacija, drugo damo sami! **Pevski pozdrav! — A. Sežun.**

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO LI-TIJSKEGA SREZA** zboruje v Ljubljani na državnem moškem učiteljskem dne 20. marca 1926 ob pol 9. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Razprava o Deklaraciji; govorniki, ki žele o tej temi govoriti, naj se vsaj tri dni pred zborovanjem pisмено javijo predsedništvu. 3. Razprava o posrednih točkah okolišnice poverjeništvu UJU v Ljubljani glede izpremembe pravil. 4. Prosti predlogi.

— **NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v četrtek, dne 18. marca t. l. ob pol 10. uri dopoldne v osn. šoli na Mirni po tem dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika. 2. Izprememba pravil UJU. 3. Razgovor o Deklaraciji, določitev za in proti-govornika. 4. Učiteljev značaj in najučelje vzgojno sredstvo; poročila tov. A. Ahaičeva. 5. Slučajnosti. Kosilo je prijaviti pri tov. šolskemu upravitelju na Mirni. Železniška zveza ugodna. Zaradi važnih točk dnevnega reda pričakuje polne udeležbe, za odbor — predsednik.

— **OBČNI ZBOR UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MARENBERŠKI OKRAJ** se vrši v soboto, dne 13. marca 1926 ob 9. uri dopoldne v Vuhredu v šoli. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Zapisnik zadnjega zborovanja. 3. Dopisi, društvene in stanovske zadeve. 4. Poročilo tov. Jurančiča o seji širjega sosveta dne 1. januarja 1926 v Ljubljani. 5. Deklaracija — poročila tov. Mirko Lešnik. 6. Razgovor in predlogi o spremembi pravil UJU. 7. Poročilo društvenih funkcionarjev. 8. Volitev novega odbora. 9. Slučajnosti. — Odbor.

— **DOLENJELENDAVSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo imelo dne 22. marca t. l. ob 9. uri dopoldne vsled zahteve društvenih članov, ki so dne 4. marca 1926 podpisali izjavo, naj se skli-

če izredni občni zbor, v Hotiški šoli zborovanje z naslednjim dnevnim redom: 1. Sklepanje o načinu razpravljanja o Deklaraciji. 2. Nove volitve. Dolžnost vseh članov je, da se udeležijo izrednega občnega zbora. Kot tretja točka sledi predavanje o živčevju. — Petercel, t. č. predsednik.

Poročila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je zborovalo dne 13. februarja 1926 v Brežicah — Navzočih 63 članov od 84.

Pozdrav. Društveni predsednik se v pozdravu na navzoče spominja prerano umrlega tov. Justeka Tomince, nakar navzoči zakličejo »Slava«. Nadalje se predsednik zahvali sreskemu referentu tov. Drnovšku za globoko zamišljen poslovilni govor ob odprtju grobu ter vsem tovarišem in tovarišicam, ki so prihiteli od daleč in blizu, da počaste dragega nam tovariša na njegovih zadnjih poti. — Na predlog tov. Knapiča se namesto venca na grob umrlemu tovarišu pokloni iz društvene blaginje znesek 500 Din Učit. konviktu v Ljubljani.

Poročilo tainika. Iz tega posnema-mo, da je imelo društvo v pretečenem poslovnem letu 5 zborovanj in pri istih štiri daljša predavanja. Zborovanja so bila dobro obiskana. Društvo šteje sedaj 84 članov.

Poročilo blaginječarke je podala tov. Gomilškova Lj. Vseh dohodkov je bilo 15.670,92 Din, izdatkov 11.548 Din; prebitka torej 4122,92 Din. Članarino so poravnali vsi člani.

Poročilo o seji širjega sosveta z dne 10. januarja 1926 je podal tov. Pečnik J. Na željo nekaterih tovarišev se je prešlo takoj za tem k podrobni razpravi o znani Deklaraciji. Vnela se je zelo živahna in ostra debata, končno na je pri glasovanju večina Deklaracijo odklonila.

Članarina za leto 1926, se je znižala za 20 Din. Redni člani plačajo skupno 160 Din (110 pov. + 20 društvo + 30 šolska Matca). Z učitelji poročene učiteljice plačajo 60 Din (40 pov. + 20 društvo).

Volitve. Ker so dosedanjim predsednik Pečnik J., tainik Ravbar in blaginječarka Gomilškova Lj. radi prezaoplenosti vztrajali na tem, da ponovne izvolitve ne sprejmejo, se je z vzklikom izvolil sledeči nov odbor: Voglar, Vadnal, Aparnik, Šuligoj, Jakopc, Kladnik, Namestniki: Pečnik J., Tominc Ida, Černelč.

Predavanje tov. Jakopca »O predvojnih učiteljskih organizacijah v Rusiji« se je radi obširneza dnevnega reda preložilo na prihodnje zborovanje, ki se vrši meseca aprila v Brežicah.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

— **k Nova mladinska knjižnica.** V mladinski literaturi je zadnje čase opaziti stagnacijo. Založniki se boje previsokih stroškov in računajo z dvigom valute. Tem bolj je hvalevredno, da se je prof. P. Holeček v Celju lotil izdajanja nove mladinske knjižnice, ki jo namerava sam zalagati. Prvi zvezek je pravkar izšel in kaže, da je založniku resnično za stvar. Opremljen je jako lepo in stane s poštnino vred samo 12 Din. Tudi vsebina je prav srečno izbrana. Obsega tri povesti slavnega ameriškega pisatelja E. S. Thompsona. Dejanje je vzeto iz živalskega življenja in se vrši na ameriških prerijah ter v Ka-

nadi. Za mladino je izredno zanimivo, vrhu tega pa nanje tudi blažilno vpliva. Thompson pozna mladinsko aktivnost — saj je eden izmed glavnih ameriških ustanoviteljev skautizma — in ji ve tudi dati pravi smer. S pridom na bo čital knjigo tudi odrasli, ki ima interes za prirodo in preprostost. — II. zvezek izide v januarju in bo vsebinsko nadaljevanje prvega.

— **k »Pevec«.** Izšla je 1. in 2. številka za januar in februar 1926. Obsega A. Dolinarjev članek o »Dr. Fr. Kimovcu« in Bajukov o »Pevskem imenstvu«. Nato sledi oddelki: Vestnik P. Z., Naši zbori, Nove skladbe, Iz glasbenih listov in Razne vesti. Glasbena priloga prinaša tri skladbe: Fr. Ferjančič, »Vzdihljaji slepega« za mešan zbor in bas-solo, Karlo Adamič »Kadar pridem v tihlo vas« za mešan zbor, Emil Adamič »April« za mešan zbor. »Pevec« izhaja že šesto leto in vrši ves čas svojeva obstanka vestno in vztrajno svojo nalogo: širiti smisel za lepo petje med Slovenci. Toplo ga priporočamo. Stane 30 Din letno, za Italijo 18 lir, za Avstrijo 10 šilingov, za Ameriko 1 dolar. Naroča se pri upravi Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Prihodnja številka izide še pred Veliko nočjo.

— **k F. M. Dostojevski, Idiot**, roman, I. del, poslovenil dr. Vlad. Borštnik, v Ljubljani 1926. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna, Splošna knjižnica št. 62, Strani 284, Cena broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.

V založbi Zvezne tiskarne in knjigarne je izšel pravkar v okvirju agilne »Splošne knjižnice« I. del veličastnega romana velikega ruskega pisatelja »Idiot«. Ta roman šteje v prvi vrsti med svetovne pripovedne spise in je vzbudil povsod največje zanimanje, ker je v tem romanu do najmanjšega detajla razgaljena v mojstrskem pripovedovanju in risanju vsa melika ruska duša. Ob enem razpravlja v njem Dostojevski o najvažnejših, človeških, socialnih in znanstvenih problemih, ki morajo hočeš nočeš, pritegniti pozornost vsakega mislečega človeka. Poleg tega pa ima roman toliko pesterge, napetega dejanja, da priklene tudi bravca, ki išče v knjigi zgolj poštenega razvedrila. Roman je zelo obsežen, štel bo preko 1000 strani »Splošne knjižnice«. Zato bo založba izdala slovenski prevod romana v štirih knjigah, kakor je Dostojevski razdelil roman v 4 dele. Nadaljnji 3 deli izidejo postopoma v najkrajšem času, tako, da bodo imeli slovenski bralci v kratkem ves roman na razpolago.

POROČAJTE o vseh prireditvah in izvenučnem prosvetnem delu, ne za-najajte se, da bodo poročali drugi. Poročila naj bodo kratka, točna in popolna.

Listnica uredništva.

—lu Dopisnikom.

Dopisnike prošimo, naj bodo kratki, ker sicer naj si samit pripišejo, če zaostajajo radi prostora njihovih dopisov. Uredništvo mora dati sedaj prednost onim, ki bodo navajali svoje pomisleke proti Deklaraciji, da spoznamo tudi te argumente Deklarase prošimo malo potrpljenja, ker tudi pri teh se moramo malo ozirati na one, ki se niso bili na vrsti. Vsekakor pa bomo morali pričeti misliti tudi na to, da list ne bo zanemarial tudi drugih vprašani. Prošimo torej vse dopisnike, naj upoštevajo položaj uredništva.

PRIZNANO
NAJSOLIDNEJŠA DOMAČA TVRDKA

JOS. ROJINA

LJUBLJANA II ALEKSANDROVA C. 3

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblek, površnikov, raglanov, dežnih plaščev etc. po izredno znižanih cenah.

LASTNI KROJAŠKI ATELJE!
Točna postrežba! Solidne cene!

P. n. g. učiteljem nudi na ugodna meseč. odplačila!

MODNA TRGOVINA

F. MERŠOL

nasl. se nahaja

SEDAJ V WOLFOVI ULICI ŠTEV. 5.

Priporoča svojo bogato zalogo ženskih ročnih del, vseh vrst volne, svile in bombaža. — Prediskanje ročnih del! — MODNO IN KRATKO BLAGO! — Velika zaloga čipk, rokavic, nogavic in pletenin za dame, gospode in otroke!

* USTANOVLJENO LETA 1887. *